

ט"ו ע"ב) דַּאֲשַׁתְּאֲרוּ בַּאֲרַעָא, שְׂאֲרַת בַּאֲרַעָא, וְלֹא אַעֲדֵי מַנִּייהוּ לְעֵלְמִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דַּאֲתַהֲדַרַת מְטְרוּנִיתָא בְּמַלְכָא, וְאֲתַהֲדַר כְּלָא בַּהֲלוּלָא דְמַלְכָא, בְּגִין כֶּךָ אַקְרוּן אַנְשֵׁי כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה וְדַאי.

הַתַּאנָּא, בְּכָל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אִי אֵינּוּן זַפְאִין, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְדִּים לְרַחֲמָא עֲלֵיהוּ, וְלֹא אַפְקָא לֹוּן מְגִלוּתָא. וְאִי אֵינּוּן לֹא זַפְאִין, מְעַכְב לֹוּן בְּגִלוּתָא, עַד הַהוּא זְמַנָּא דַּאֲתַגְזֹר. וְכַד מְטָא זְמַנָּא, וְאֵינּוּן לֹא אֲתַחֲזִיין, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח לִיקְרָא דְשְׁמִיה, וְלֹא אַנְשֵׁי לְהוּ בְּגִלוּתָא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וְזַכְרְתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹוב וְגו'. אֲלִין אֲבָהֶן דְּכֻלָּא, רְזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מְאִי טַעֲמָא יַעֲקֹב קַדְמָאָה הָכָא. אָלָא, בְּגִין דִּיעֲקֹב כְּלָלָא דַּאֲבָהֶן, וְהוּא אֵילָנָא קַדִּישָׁא. בְּגִין כֶּךָ, ו' דְשְׁמָא קַדִּישָׁא בִּיה אַחֲדָא, וְהָכִי קַרִּינֵן יַעֲקֹוב בּו'. רַבִּי יַצְחָק, אָמַר וְא"ו בְּאֲתוּוֹי תְּלִיסַר מְכִילֵן, דִּירִית יְרוּתָא דְתְּלִיסַר מְבוּעִין דִּמְבוּעָא סְתִימָא קַדִּישָׁא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, וְא"ו אֲמַאי כְּלִיל ו' א' ו'. אָלָא, ו' דִּיתִיב עַל כּוּרְסֵיָא, כְּמָה דַּאֲתַּ אָמַר (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶּא דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעֵלָה. א' סְתִים בְּגִינָה וְלֹא אֲתַגְלִינָא, וְדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית כב) בִּי נִשְׁפַּעְתִּי נְאֻם יי', בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב, וְלֹא אַקְרִי, בְּתַרְאָה, כְּלָלָא דְקַדְמָאָה. בְּתַרְאָה, הָא אֲוִקִּימָנָא (נ"א ו' בְּתַרְאָה כְּלָלָא דו' כְּמַרְאֵה ו' בְּתַרְאָה) דָּא יְה"ו יְסוּד, דְּאִיהוּ סִיּוּמָא דְּגּוּפָא, וְכְּלָלָא דִּילִיָה. וְעַל דָּא כְּלִילֵן אֲתַוּוּן דָּא בְּדָא, וְא"ו, רִישָׁא וְסִיּוּמָא, כְּמָה דְּאֲוִקִּימָנָא.

הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה וְדַאי. לְמַדְנֵנוּ, בְּכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אִם הֵם צְדִיקִים - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדִּים לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְלְהוֹצִיאֵם מִהַגְּלוּתָא, וְאִם הֵם אֵינִם צְדִיקִים - הוּא מְעַכֵּב אוֹתָם בְּגִלוּתָא עַד אוֹתוֹ זְמַן שְׁנַגְזֹר. וְכַשְׁמַגִּיעַ הַזְּמַן וְהֵם אֵינִם רְאוּיִים - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ, וְאֵינּוּ שׁוֹכַח אוֹתָם בְּגִלוּתָא. זֶהוּ שְׁפַתּוֹב וְזַכְרְתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹוב וְגו'. אֵלוֹ הָאֲבוֹת שֶׁל הַכֵּל, סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מָה הַטַּעַם יַעֲקֹב רִאשׁוֹן כִּי? אָלָא מִשּׁוּם שִׁיעֲקֹב הוּא כְּלָל הָאֲבוֹת, וְהוּא הָעֵץ הַקְּדוּשׁ. מִשּׁוּם כֶּךָ ו' שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ אַחוּזָה בּוֹ, וְכֶךָ קוֹרְאִים יַעֲקֹוב בּו'. רַבִּי יַצְחָק אָמַר, וְא"ו בְּאֲתוּוֹי תִּיּוֹתָיו שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, שִׁירֵשׁ יְרֻשָּׁה שֶׁל שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר מַעֲיָנוֹת שֶׁל הַמַּעֲיָן הַנִּסְתָּר הַקְּדוּשׁ.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, וְא"ו לְמָה כּוֹלֵלֶת ו' א' ו'? אָלָא, ו' שִׁיּוּשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶּא דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעֵלָה. א' נִסְתַּרְתָּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא מְגִלָּה, וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב (בראשית כב) בִּי נִשְׁפַּעְתִּי נְאֻם ה', מִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב, וְלֹא נִקְרָא אַחֲרוֹן כְּלָל שֶׁל הַרְאשׁוֹן. הָאֲחֲרוֹן, הָרִי בְּאֲרָנוּ (י אַחֲרוֹנָה כְּלָל שֶׁל ו' רִאשׁוֹנָה, ו' אַחֲרוֹנָה) זֶה יְה"ו יְסוּד, שֶׁהוּא סִיּוּם הַגּוּף וְהַכְּלָל שֶׁלוֹ. וְעַל כֵּן כְּלוּלוֹת הָאוֹתִיּוֹת זֹו עִם זֹו - וְא"ו, רִאשׁ וְסִיּוּם, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ.

וְלְמַדְנֵנוּ, שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת הֵן, כְּמוֹ זֶה וְא"ו שְׁאֲמַרְנוּ, נו"ן אָף כֶּךָ. וְאָף עַל גַּב שְׁבַאֲרוֹ אֶת הַדְּבָר, נו"ן כֶּךָ

וְהַתַּאנָּא, תְּרִין אֲתַוּוּן אֵינּוּן, כְּהֵאִי גּוּוּנָא וְא"ו דְּאֲמִינָא, נו"ן אוֹף הָכִי. וְאָף